

Opschrift

Vergadering van 6 november 2019

Nummer: 2019_MV_00361

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Carl De Decker: plaatsen van een automatische externe defibrillator (AED) in woonzorgcentra, lokale dienstencentra en Open Huizen

Raadslid(-leden):

Carl De Decker - Open Vld

Bevoegd: Rudy Coddens

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Het gebruik van een AED is in ons land geregeld bij KB en iedereen mag zo'n toestel bedienen, wat heel eenvoudig is.

Het is een toestel dat het leven kan redden van een persoon die getroffen wordt door een hartstilstand. Het toedienen van een elektrische shock bij een hartstilstand moet binnen de 3 tot 5 minuten gebeuren, in afwachting van de hulpdiensten die gemiddeld 6-7 minuten nodig hebben om zich ter plaatse te begeven.

Ik weet dat er reeds AED's voorzien zijn sporthallen, zwembaden enz.

Zelf heb ik vastgesteld dat er geen AED toestel aanwezig is in Open Huis Ter Biest in Sint-Amandsberg. Dit is nochtans een publieke ruimte waar veel senioren komen.

Vraag:

Hoeveel toestellen werden er reeds geplaatst in stedelijke gebouwen ?

Waar bevinden zich die toestellen ?

Kan er overwogen worden om zo'n toestel te plaatsen in de lokale dienstencentra, de Open Huizen en de woonzorgcentra ?

Niet digitale bijlagen:

Behandeld door de commissie onderwijs, welzijn en participatie (owp) in vergadering van 6 november 2019.

Antwoord

8 november 2019

Er zijn ± 40 toestellen geplaatst over de stadsgebouwen. Het grootste aantal daarvan, nl 27 bevindt zich in sportaccommodaties. Daarnaast zijn ook 2 woonzorgcentra en 4 lokale dienstencentra uitgerust met een AED.

In 2012 werd in samenspraak met Gentse gezondheidsactoren een prioriteitenlijst opgesteld van locaties waar het nuttig kan zijn om een AED te plaatsen.

Volgende criteria werden hierbij gebruikt:

- aantal permanent aanwezige volwassenen ouder dan 50 jaar (cfr. risico criterium American Heart Association)
- aanwezigheid sportactiviteit
- Openingsuren/permanente bereikbaarheid toestel
- Aanwezigheid opgeleid personeel

Deze prioriteiten lijst bevatte 13 locaties waaronder een aantal sportzalen, blaarmeersen, stadhuis en de Zuid. Deze locaties zijn ondertussen ruimschoots gedekt door een stadstoestel of één of meerdere privétoestellen in de nabije omgeving Bijvoorbeeld het stadhuis is gedekt door de AED-toestellen in het Conservatorium op de Nederpolder en in Novotel Gent Centrum op het Goudenleeuwplein. De site Zuid is gedekt door de AED's in het shoppingcenter, de parkeergarage Zuid en bib De Krook.

In 2016 werd nogmaals advies gevraagd over het nut en de haalbaarheid van een stedelijk AED-programma aan een multidisciplinair experten team onder leiding van Prof. Dr. Paul Calle (urgentiearts dienst Spoedgevallen AZ Maria Middelaes en hoofddocent UGent). Dit advies werd bekrachtigd door de Gentse Gezondheidsraad en het management team van de Stad Gent.

Het Hulpcentrum 112 stelt je dat voor grondgebied Gent per jaar aan 1 à 2 interventies rond een plots hartfalen met een AED (niet in een ziekenwagen) mag verwachten. Dit zien we ook in de cijfers van het gebruik van de AED's in Gent die we konden

verzamelen. De toestellen binnen OCMW, parking vrijdagmarkt en het infokantoor toerisme zijn bij ons weten nog nooit gebruikt. Binnen de sporthallen hebben we weet van 2 interventies. In de Blaarmeersen zagen we 1 interventie in 2016, 1 in 2017 en 1 in 2019.

Het advies luidt dan ook dat het zinvoller is als Stad om meer in te zetten sensibilisatie rond het noodnummer 112 en het aanleren van basisreanimatie en gebruik van de beschikbare AED's, eerder dan nog meer stedelijke AED's te voorzien. Reanimatievaardigheden bij de burgers zijn vaak ondermaats en veel burgers herkennen AED's toestellen niet, laat staan dat ze deze durven te gebruiken.

Daarom werkte Stad Gent mee aan de Europese sensibilisatiecampagne Restart a Heart en werden in 2017 heel veel vormingen basisreanimatie georganiseerd ook in de Open Huizen Alle stads/OCMW-locaties zijn ook voorzien van bedrijfshulpverleners. Elke opgeleide hulpverlener heeft op het examen een test moeten afleggen met als onderdeel Reanimatie. Zij krijgen jaarlijks ook een opfriscursus.

Om een snelle bereikbaarheid van de interventie diensten ingeval een plotse hartstilstand in de toekomst te garanderen, werkt Stad Gent ondertussen ook samen met verschillende partners (UZ en UGent, ...) aan het Ambulance Drone of MERAS (Medical Emergency Remotely Piloted Aerial System) project.

EXTRA INFO:

Belgische Cardiologische Liga 2015: bijna de helft (47 procent) van de Belgen voelt zich niet in staat om tussen te komen bij een hartstilstand en een kwart van de bevolking zou zich niet op zijn gemak voelen om een defibrillator (AED) te gebruiken. Slechts 20% van de bevolking kan reanimeren)

zie bijlage 1 en 2

Accommodaties die niet onder Farys vallen:

- Edugo Arena, Sint-Jozefstraat 16, 9041 Oostakker
- Lago Rozebroeken, Victor Braeckmanlaan 180, 9040 sint-Amandsberg

Contactpersoon: Nico.Baeckelandt@farys.be en Jan.Waegeman@Stad.Gent

AED's De Krook

3 toestellen: De AED's hangen in de kast recht tegenover de publieksliften, op de gelijkvloers, de 2de verdieping, en kelderverdieping -2. Contactpersoon: Ken.Roetynck@stad.gent

Bijlage 2. Overzicht interventie AED's stadsgebouwen

Blaarmeersen uit bij 3 interventies :

- 22/07/2019 drenkeling – interventie en naar ziekenhuis gebracht
 - overleden in ziekenhuis op 25/07
 - slachtoffer rond de 30 jaar
- 14/08/2017 triatlonzwemmer in moeilijkheden buiten de uren en buiten de zwemzone
 - hartproblemen tijdens het zwemmen – interventie en naar ziekenhuis gebracht
 - revalidatie na een verblijf in het ziekenhuis
- 26/08/2016 drenkeling – interventie en naar ziekenhuis gebracht
 - overleden in het ziekenhuis
 - Slachtoffer was rond de 12 jaar

Sporthal Neptunus: 1 interventie

- Februari 2014 hartproblemen – interventie en naar ziekenhuis gebracht
 - operatie aan het hart en OK
 - slachtoffer was rond de 50 jaar

Sportarena Edugo: 1 interventie

- AED-toestel was niet operationeel (wordt beheerd door de lokale sportvereniging) en kon dus niet gebruikt worden.
-

Ter info:

- Antwoord Parking Vrijdagsmarkt: “Enkel in parking Vrijdagmarkt is er een AED-toestel. Naar ons weten werd dit nog niet gebruikt”
- Antwoord Infokantoor Toerisme “Binnen onze dienst is er 1 AED toestel aanwezig met name in het infokantoor van de Dienst Toerisme. Dit toestel is nog niet effectief gebruikt!”
- Antwoord Sportdienst: “ Bij Farys gaat het slechts over 2 interventies (sporthal Neptunus en strandgebouw Blaarmeersen). Edugo: 1 interventie (toestel ter plaatse gebracht maar niet gebruikt omwille van niet operationeel!)”
- Antwoord OCMW: ““Van de toestellen die ik ken in het OCMW is er geen enkel waarvan wij op de hoogte zijn dat het al gebruikt is.(we krijgen de info over onderhoud van de toestellen van AED-partner). 1 toestel is onlangs uit de kast gehaald (aan de welzijnsknoop) – vandalisme, geen hulpverlening. Het toestel is gecontroleerd door de firma en terug geplaatst – er was geen schade”

Conclusie: deze gegevens komen overeen met het antwoord van het Hulpcentrum 112 (zie hieronder) dat stelt dat voor grondgebied Gent je per jaar aan 1à2 interventies mag verwachten.

Cijfers: AED gebruik Gent

Antwoord Rode Kruis – Wim Vandermeersch 4/11: “Neen, we beschikken jammer genoeg niet over deze cijfers - ik weet ook niet of deze cijfers bestaan.”

Antwoord Hulpcentrum 112 – Prof. Dr. Patrick Vandevoorde 4/11: “geen objectiveerbare cijfers voor Gent maar globaal enkel sporadisch: 1 à 2 keer per jaar (alle AED die niet in ziekenwagen bv NMBS, sportclub..)”

Aanvullende info

1. Advies Kenniscentrum Gezondheidscentrum Federale Overheid oktober 2017:
<https://kce.fgov.be/nl/defibrillatoren-voor-het-grote-publiek-waar-zijn-ze-en-wie-durft-ze-te-gebruiken>

Conclusie: AED's hebben momenteel slechts beperkte impact: Volgens het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) zal de impact van AED's op het sterftecijfer door hartstilstand in ons land echter beperkt blijven, vooral zolang andere factoren die de overlevingskans verhogen, niet simultaan worden aangepakt. Zo weet het grote publiek vandaag nog onvoldoende wat het in dergelijke situaties moet doen, en zijn de bestaande toestellen niet optimaal verspreid.

1. **Masterproef Charlotte Versaevel 2016-2018**
PUBLIC ACCESS AED: OP ZOEK NAAR NIEUWE STRATEGIEËN MET
BETERE OUTCOME BIJ OUT-OFHOSPITAL CARDIAC ARREST (OHCA).
EEN LITERATUURSTUDIE VOOR BELGIË

https://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/479/946/RUG01-002479946_2018_0001_AC.pdf

Conclusie: Verdubbeling AED's is financieel niet haalbaar. Mensen meer bewust maken van het belang van CPR en vroege defibrillatie en hen ook trainen in die vaardigheden is een haalbare strategie is dit wel. Andere opties: inzetten op professionele first responders die een mobiele AED ter beschikking hebben, of op burgers die de rol van first responder op zich nemen en een mobiele AED ter beschikking hebben of een statisch toestel gaan ophalen

Bijlagen bij het antwoord

Bijgevoegde bijlage(n):

- Mondelinge_vraag_IR.4_bijlage_1.docx
 - Mondelinge_vraag_IR.4_bijlage_2.docx
-